

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Dejepis
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty
Škola	ZŠ Dunajská Lužná
Názov ŠkVP	
Kód a názov ŠVP	Inovovaný ISCED 2
Stupeň vzdelania	základné
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná

PREDMET : DEJEPIS

	Časová dotácia /hod.		Zloženie/hod.	
	týždenne	ročne	ŠVP	ŠkVP
5.ročník:	1	33	1	0
6.ročník:	2	66	1	1
7.ročník:	2	66	1	1
8.ročník:	-	-	-	-
9.ročník	-	-	-	-

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a v priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

CIELE PREDMETU:

Žiaci:

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Úprava časovej dotácie :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre dejepis.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/dejepis_nsv_2014.pdf

Časová dotácia v učebnom pláne pre **6.ročník** je navýšená o 1 hodinu.

Časová dotácia v učebnom pláne pre **7.ročník** je navýšená o 1 hodinu.

V rámci posilnenej časovej dotácie v **6. aj 7. ročníku** je vyučovanie dejepisu zamerané na výraznejšiu prácu (do hĺbky) vo všetkých témach v danom ročníku.

Posilnené sú špecifické výkony:

- žiak využíva svoje vedomosti a zručnosti pri práci s informačnými zdrojmi,
- žiak využíva svoje vedomosti a zručnosti pri práci s písomnými a obrazovými prameňmi,
- žiak diskutuje na veku primeranej úrovni vo vybraných dejepisných témach o možných riešeniach nastolených problémov – hľadá alternatívy a najlepšie riešenia,
- žiak vie zostaviť a prezentovať projekt na danú tému.

Zoznam aplikovaných prierezových tém:

PT: 1. Osobnostný a sociálny rozvoj:

- rozvíjať u žiakov sebaopoznanie, sebaúctu, seba reflexiu,

- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy
- budovanie zdravého kamarátskych vzťahov
- zásady slušného dialógu
- úcta k starším
- úcta medzi partnermi v rodine.
- výchova k zodpovednej práci
- pravidlá slušnosti
- plnohodnotné využitie voľného času
- výchova k manželstvu a rodičovstvu
- rozvoj morálnych hodnôt, pozitívneho myslenia a budovanie správneho postoja k životu
- kolobeh v živote človeka
- riešenie konfliktov v triede, vzťah k spolužiakom, vzťah k učiteľom
- rodinná výchova
- formovanie právneho vedomia
- charakter človeka
- ľudské práva
- vzory v našom živote

PT: 2. Dopravná výchova-výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- história dopravných prostriedkov

PT: 3. Environmentálna výchova

- ochrana životného prostredia
- pohľad na prírodu z historického hľadiska

PT: 4. Ochrana života a zdravia

- úcta k životu
- zdravý životný štýl
- človek a nebezpečenstvo
- záchrana života

PT: 5. Tvorba projektu a prezentačné schopnosti

- rozvoj schopnosti využívať nástroje IKT pri zostavovaní základných písomností osobnej agendy
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím IKT.

PT: 6. Mediálna výchova

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi
- rozvoj schopnosti kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

PT: 7. Multikultúrna výchova

- poznať regionálnu kultúru a tradície
- výchova k národnému povedomiu
- budovať a upevňovať priateľstvo a solidarita medzi národmi
- budovať toleranciu k inakosti
- rešpektovať existenciu iných kultúr

STRATÉGIE VYUČOVANIA:

Vyučovanie dejepisu na základnej škole vychádza z tendencie umožniť žiakom získať kompetencie, ktoré im vytvoria podmienky na aktívny prístup k pátraniu a skúmaniu minulosti. Získané spôsobilosti umožnia žiakom vyhľadávať a pátrať, pýtať sa na jednotlivé historické javy a procesy a tým spôsobom neprístupovať k histórii len ako k uzavretej minulosti.

V procese rozvíjania špecifických predmetových cieľov žiakov najvýznamnejším faktorom je učiteľ. Od toho ako vyučuje dejepis a ako vníma svoju úlohu na vyučovacej hodine závisí aj kvalita rozvíjania uvedených cieľov. Poslaním učiteľa dejepisu je prekonať transmisívnu výučbu, ktorej podstatou je odovzdávanie poznatkov prevažne vysvetľujúcimi metódami. Učiteľ na hodinách dejepisu aplikuje postupy a metódy, ktoré kladú dôraz na aktívny prístup žiakov v procese hľadania, objavovania a vytvárania poznatkov z uplynulých období. Je to proces v ktorom sa má uplatniť žiakova vlastná činnosť, ktorá môže byť individuálna alebo kolektívna (kooperatívna) a ktorá v súlade so skúsenosťami a pod vedením učiteľa žiakom umožní získanie nových poznatkov, ale zároveň aj radosť z procesu poznávania. Učiteľ vytvára možnosti na prácu v malých vzájomne prepojených skupinách ako aj priestor na diskusiu v rámci celej triedy. Zároveň žiakom zabezpečuje historický materiál na hodine alebo ich informuje, kde je možné historický materiál nájsť.

Moderne vyučovať dejepis nie je možné bez používania počítača a internetu. Z internetu žiaci môžu získať rôzne informácie z dejepisnou problematikou. Aj v tomto procese je veľmi významná úloha učiteľa, ktorý je sprievodcom.

Za zmysluplné a efektívne vyučovanie dejepisu považujeme také vyučovanie, ktoré zabezpečí:

- ♦ chronologické preberanie učiva
- ♦ synchronne vyučovanie svetových a národných dejín
- ♦ adekvátny dôraz na národné dejiny
- ♦ návštevu múzeí, galérií a realizáciu primeraných exkurzií
- ♦ vyučovanie regionálnych dejín.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť budú využívané najmä motivačné metódy (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia). Vytváranie nových poznatkov a zručností budú podporovať expozičné metódy ako rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, demonštračná metóda, pozorovanie, didaktické hry, atď. Pre aktivizáciu žiakov a ich zapojenie do vyučovania budú dôležité aj praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštruktáže) – tvorba projektov a referátov, vyhľadávanie informácií. Dôraz bude kladený na prácu s knihou a textom - čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie). Pri vyučovaní budú využívané aj metódy ako diskusia, či kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti

členov heterogénnej skupiny). Z fixačných metód budú uplatňované metódy opakovania a precvičovania - ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy, didaktické testy, a pod.

Na vyučovaní sa bude využívať aj samostatná a tímová tvorba projektov, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajoby výstupov, pričom dôraz bude kladený na samostatnosť a zodpovednosť za učenie. Budeme dôsledne zohľadňovať individuálne potreby žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Talenty žiakov v jednotlivých oblastiach budú rozvíjané do maximálnej možnej miery. Viac bude preferovaná samostatná práca žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Z organizačných foriem sa bude uplatňovať najmä vyučovacia hodina základného, motivačného, expozičného, fixačného a aplikačného typu.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA:

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5.2011. Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období. Hodnotenie v predmete dejepis sa vykonáva klasifikáciou.

UČEBNÉ ZDROJE:

Učebnica	Materiálne učebné prostriedky	Ďalšie zdroje
<p>Učebnice Miháliková M., Tonková, M.: Dejepis pre 5. ročník základných škôl</p> <p>Krasnovský B., Miháliková M., Tonková, M.: Dejepis pre 6. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom</p> <p>Lukačka J. a kolektív, : Dejepis pre 7. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom</p>	<p>Interaktívna tabuľa Vizualizér Dataprojektor DVD Historické mapy</p>	<p>Webové stránky Historická revue Historická beletria Internet</p>

Zodpovedná: Mgr. Eva Érséková